

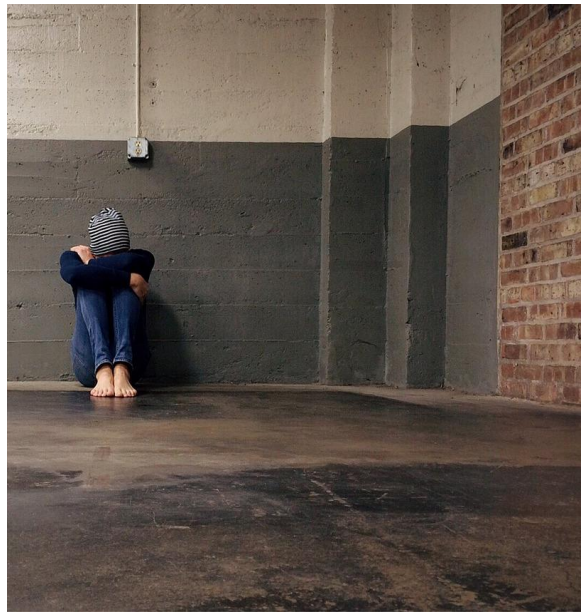

Intensiiviviikko
Haastavien tilanteiden ennakointi ja käsitteleminen

ANNE MARTIN / JYU / OKL

DIAT KEHITETTY YHDESSÄ OPETIIMIN KANSSA

TIISTAI

Loppupäivän aikataulu

- 12-13.45 Open kanssa
- Tauko
- 14.15-16 Ryhmä työskentelee itsenäisesti

Nimien muistelua:

1. Mieti jokin sinua kuvaava asia (esim. harrastus, luonteenpiirre) ja keksi sitä kuvaava ele

2. Käydään nimikierros:

Ensimmäinen kertoo nimen ja näyttää keksimänsä eleen.

→*Toistetaan.*

→*Toinen lisää oman nimen ja eleen.*

→ *Toistetaan 1. ja 2.* →*Kolmas lisää nimen ja eleen, toistetaan 1., 2. ja 3. jne.*

Kirjoita paperille joku ominaisuus tai osaaminen, jota muut/suurin osa ei välttämättä tiedä

Anne lukee ääneen anonyyminä, arvuutellaan, minä kenenkin

Aamupäivän reflektointia kirjoittamalla

- Tajunnanvirtaa 2 min. Aloita sanoilla: Haasteitani vuorovaikuttajana ovat…
- Tajunnanvirtaa 2 min. Aloita sanoilla: Opettajan tilannetaju tarkoittaa…
- Lue ja alleviivaa olennainen
- Kirjoita jäsennellympi teksti Open ostoslista, jossa listaat omia tarpeitasi liittyen vuorovaikutustaitoihin ja -osaamiseen (3 min.)

  - Tästä hypermarketista saat mitä tahansa!

Haasteellisten tilanteiden haaste

- ”OKL ei valmista tulevaan”

  Onko olemassa yhtä oikeaa, aina toimivaa mallia, jonka mukaan toimiessa haasteelliset vuorovaikutustilanteet ratkaistaan

  Yksilölliset piirteet, tilanteet, open omat voimavarat, yksilöiden erilaiset tulkinnat tilanteesta jne…

  Vinkki: Luovaa oppimista –podcast: Valmistaako OKL oikeaan elämään?

  https://open.spotify.com/episode/5ec3FA4GIO4DP7BuJbeihE?si=futF2ZV3QGmZVL8jugaKCw

Tapoja ratkaista haastavia tilanteita…

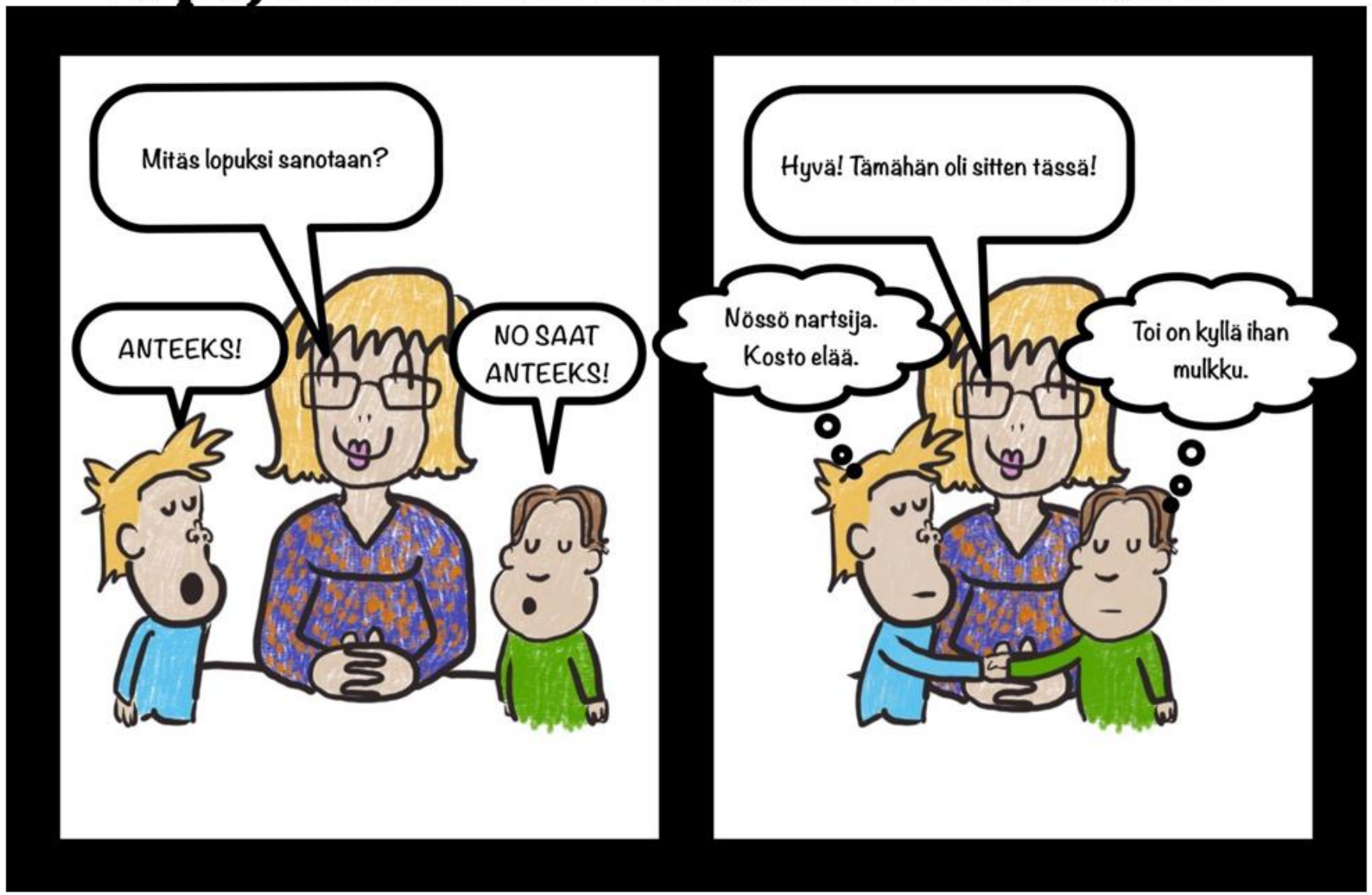

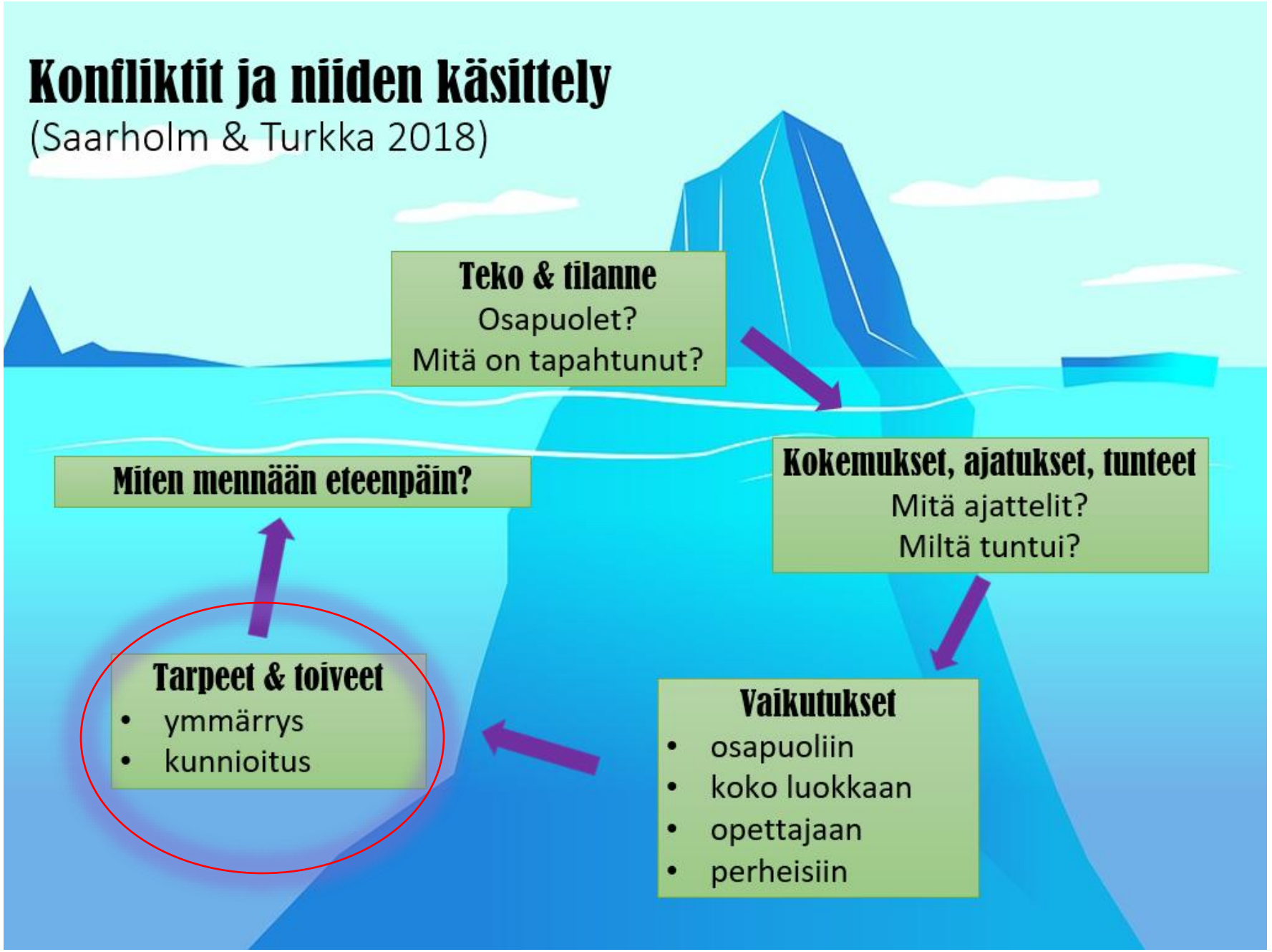
Konfliktit ja niiden käsittely
(Saarholm & Turkka 2018)
Teko & tilanne
Osapuolet?
Mitä on tapahtunut?
Kokemukset, ajatukset, tunteet
Mitä ajattelit?
Miltä tuntui?
Vaikutukset
osapuoliin
koko luokkaan
opettajaan
perheisiin
Tarpeet & toiveet
ymmärrys
kunnioitus
Miten mennään eteenpäin?

Lastenkasvatuksessa on pitkään painotettu kasvatusmenetelmiä, jotka pyrkivät suoraan vaikuttamaan lapsen käyttäytymiseen. Voidaan kuitenkin ajatella, että lapsen niin sanottu huono käytös, kuten tottelemattomuus, valehtelu, uhmakkuus tai aggressiivisuus, on pohjimmiltaan yritystä tyydyttää tarpeet tai käsitellä tyydyttymättömän tarpeen herättämää vaikeaa tunnetta. Tunteita ja tarpeita ymmärtämällä meille avautuu reitti vaikuttaa lapsen käyttäytymiseen pitkäjänteisesti.

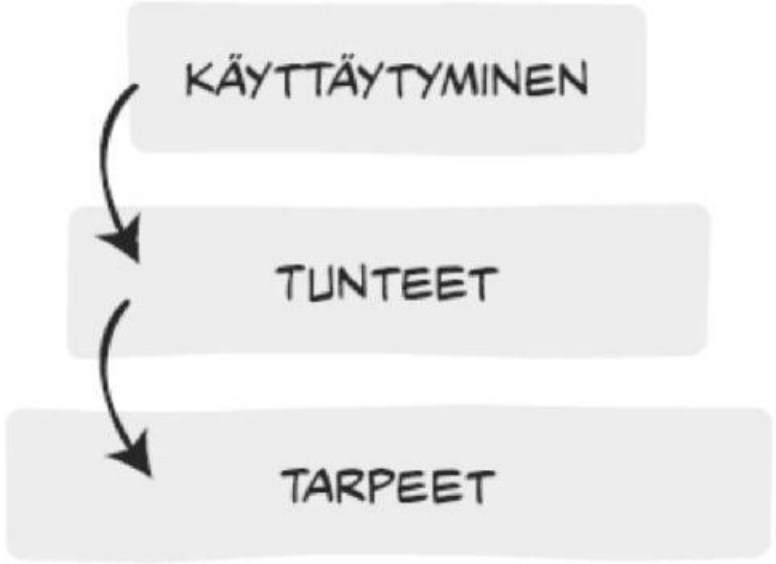

”Tunteiden ja tarpeiden lisäksi lapsen käyttäytymisen ymmärtämisessä ja ohjaamisessa auttaa lapsen biologisen temperamentin, elämäntilanteen, kehitysvaiheen sekä aiempien kokemusten huomioiminen.”

Hyvän vanhemman salaisuus, Julia Pöyhönen ja Heidi Livingston

Kuva: Jenni Kuhalainen

Tunnetarpeet Pöyhösen ja Livingstonin mukaan, kysymykset mukailtu OKLA1029-opintojaksolle:

- Kehotarpeet: Onko kehossani tasapainoinen olo?
- Turvatarve: Onko minulla turvallinen olo?
- Yhteystarve: Koenko olevani yhteydessä toisiin?
- Arvostustarve: Koenko oloni arvostetuksi?
- Itsenäisyystarve: Saanko toimia itsenäisesti ja toteuttaa ideoitani?

”Kun lapsesi käyttäytyy huonosti, hän tarvitsee jotakin.”

Tarpeiden tunnistaminen konfliktissa

- Mitä tarvitset, kun joku on loukannut sinua?
- Mitä tarvitset, kun sinä olet loukannut toista?

- Pariporinat

Tarpeita:

HYVÄKSYNTÄ

HUUMORI

HYVÄNTAHTOISUUS

YHTEISTYÖ

YMMÄRRYS

TOIVO

KUNNIOITUS

RAKKAUS

HIENOTUNTEISUUS

HERKKYYS

TURVALLISUUS

REILUUS

KUULUMINEN JOHONKIN

SUVAITSEVAISUUS

KÄRSIVÄLLISYYS

KANNUSTAVA HAASTEELLISUUS

HYVÄKSYNTÄ

YSTÄVYYS

TUKI

MUKAAN OTTAMINEN

MYÖTÄTUNTO

MYÖNTEISYYS

REHELLISYYS

ROHKAISU

LÄMPÖ

KIITOLLISUUS

ARVOSTUS

EMPATIA

LUOTTAMUS

SELKEYS

TARKOITUKSENMUKAISUUS

INNOSTUS

KUULLUKSI TULEMINEN

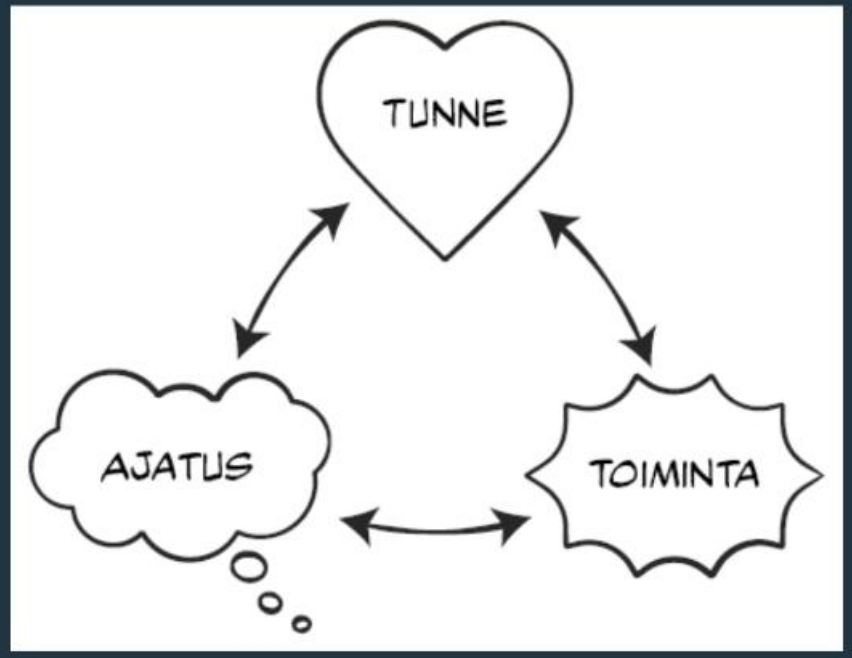

Kognitiivista kolmiota voi hyödyntää myös tunteiden voimakkuuden säätelemisessä. Meillä on hyvin vähän päätäntävaltaa siihen, mitä tunteita milloinkin koemme, mutta voimme tietoisesti säädellä tunnetta lievemmäksi tai voimakkaammaksi ajatustemme ja tekojemme avulla. Kun lapseni ärsyttävä käytös koettelee hermojani, jäänkö hänen kanssaan väittelemään vai menenkö hetkeksi toiseen huoneeseen hengittämään syvään? Kun olen ylpeä tekemästäni työstä, siirrynkö heti seuraavaan tehtävään vai juhlinko onnistumistani työkavereiden kanssa?

”Tunteet vaikuttavat jatkuvasti siihen, mitä teemme ja ajattelemme. – Sama toimii myös toisin päin: ajatuksemme ja tekomme vaikuttavat kokemiemme tunteiden kestoon ja voimakkuuteen. – Tämän kognitiivisen kolmien tiedostaminen luo ymmärrystä omiin ja lapsen reaktioihin. Meillä on taipumus uskoa ajatustemme olevan totta silloinkin, kun ne ovat hyvin värittyneitä voimakkaan tunnetilan vuoksi. Kognitiivinen kolmio auttaa asettamaan asiat oikeaan mittakaavaan: ”Syytän itseäni nyt sen takia, että olen niin ahdistunut. En oikeasti ajattele olevani surkea.””

Hyvän vanhemman salaisuus, Julia Pöyhönen ja Heidi Livingston

Kuva: Jenni Kuhalainen

- Pienryhmissä:

  Keskustelkaa Tommin luennon herättämistä fiiliksistä

  Pohtikaa ja kuvailkaa joku esimerkkicase (huom. koulukonteksti, asiat joihin opettaja voi vaikuttaa, opetyön arjen haasteet: ei lähde etsimään järkyttävimpiä katastrofitilanteita)

  Esitelkää caset ryhmälle

- Keskustellaan yhdessä caseista ja niiden ratkaisuista

  Mietitään, millaisia tarpeita tilanteessa on

Lopuksi

- Mitä vien tästä kokemuksesta opettajuuteeni?
- Toiminko kuten yleensä toimin?
- Mitä vaikutuksia toiminnallani on ryhmään?

Peda.netissä ryhmän itsenäinen tehtävä

Tiistai: Vuorovaikutustaitojen harjoittelu

Jatketaan
huomenna,
kiitos tästä
päivästä!